

SPIS TREŚCI

Tom 2

WRODZONE I NABYTE CHOROBY NARZĄDU RUCHU

8. WADY WRODZONE NARZĄDU RUCHU	339
8.1. Część ogólna – <i>Tadeusz Sz. Gaździk</i>	339
8.2. Część szczegółowa	340
8.2.1. Płodowe zbliźnowacenie mięśni, wrodzona sztywność stawów, artrogrypoza (<i>arthrogryposis multiplex congenita, myodysplasia foetalis deformans Middleton</i>) – <i>Tadeusz Sz. Gaździk</i>	340
8.2.2. Kręcz szyi (<i>torticollis</i>) – <i>Tadeusz Sz. Gaździk</i>	340
8.2.3. Klatka piersiowa lejkowata, szewska (<i>pectus infundibuliforme, pectus excavatum</i>) – <i>Tadeusz Sz. Gaździk</i>	342
8.2.4. Klatka piersiowa kurza (<i>pectus carinatum</i>) – <i>Tadeusz Sz. Gaździk</i>	343
8.2.5. Wysokie wrodzone ustawienie łopatki, choroba Sprengela (<i>scapula alta congenita</i>) – <i>Tadeusz Sz. Gaździk</i>	343
8.2.6. Żebro szyjne (<i>costa cervicalis</i>) – <i>Tadeusz Sz. Gaździk</i>	345
8.2.7. Wady rozwojowe kręgow – <i>Tadeusz Sz. Gaździk</i>	345
8.2.8. Mielodysplazja i stan dysraficzny – <i>Tadeusz Sz. Gaździk</i>	348
8.2.9. Wady wrodzone kończyn – <i>Tadeusz Sz. Gaździk</i>	349
8.2.10. Wrodzone zniekształcenia stóp – <i>Marek Napiontek, Tadeusz Sz. Gaździk</i>	359
9. POSTAWA I WADY STATYCZNE – Sławomir Snela	393
9.1. Postawa	393
9.2. Wady statyczne kończyn dolnych	395
9.2.1. Stopa płasko-kośława statyczna (<i>pes planovalgus staticus</i>)	395
9.2.2. Stopa poprzecznie płaska statyczna (<i>pes transversoplanus staticus</i>)	399

9.2.3.	Kolana koślawe (<i>genua valga</i>)	400	
9.2.4.	Kolana szpotawe (<i>genua vara</i>)	403	
9.2.5.	Paluch koślawy (<i>hallux valgus</i>)	404	
10. DEFORMACJE KRĘGOSŁUPA U DZIECI I MŁODZIEŻY			
– Daniel Zarzycki			407
10.1.	Klasyfikacja deformacji kręgosłupa	407	
10.2.	Boczne idiopatyczne skrzywienie kręgosłupa	408	
10.2.1.	Charakterystyka skolioz idiopatycznych	409	
10.2.2.	Naturalna historia bocznych idiopatycznych skrzywień kręgosłupa	414	
10.3.	Wrodzone skrzywienia (deformacje) kręgosłupa	424	
10.3.1.	Naturalna historia wrodzonych skrzywień kręgosłupa	427	
11. JAŁOWE MARTWICE KOŚCI (NECROSIS ASEPTICA OSSIUM, NECROSIS ISCHEMICA APOPHYSITIS, CHONDROOSTEONECROSIS)			
– Andrzej Grzegorzewski, Marek Synder			433
11.1.	Wiadomości ogólne	433	
11.2.	Jałowa martwica głowy kości udowej, choroba Calvégo–Legga–Perthesa, choroba Perthesa (<i>osteochondrosis coxae iuvenilis, osteochondropathia deformans coxae iuvenilis</i>)	434	
11.3.	Martwica guzowatości kości piszczelowej, choroba Osgooda–Schlattera (<i>necrosis aseptica tuberositas tibiae, morbus Osgood–Schlatter</i>)	445	
11.4.	Jałowa martwica głowy II kości śródstopia (<i>necrosis aseptica capitis ossis metatarsi II, morbus Freiberg, s. Köhler II</i>)	447	
11.5.	Jałowa martwica guza piętowego (<i>morbus Haglund–Sever, apophysitis calcanei</i>)	449	
11.6.	Jałowa martwica kości łódkowatej stopy (<i>morbus Köhler</i>)	450	
11.7.	Martwica kości księżycowatej, choroba Kienböcka (<i>necrosis aseptica ossis lunati, morbus Kienböck</i>)	452	
11.8.	Oddzielająca martwica kostno-chrzęstna, choroba Königa (<i>osteochondrosis dissecans</i>)	453	
11.9.	Chrzęstniakowatość stawów (<i>chondromatosis, osteochondromatosis</i>)	455	
12. ZNIEKSZTAŁCENIA I DYSFUNKCJE NARZĄDU RUCHU W CHOROBAH UKŁADU NERWOWO-MIĘŚNIOWEGO			
.....			457
12.1.	Mózgowe porażenie dziecięce – Marek Józwiak	457	
12.1.1.	Postępowanie ortopedyczne w mózgowym porażeniu dziecięcym	457	
12.2.	Jamistość rdzenia (<i>syringomyelia</i>) – Tadeusz Sz. Gaździk	466	
12.3.	Wiąd rdzenia (<i>tabes dorsalis</i>) – Tadeusz Sz. Gaździk	467	
12.4.	Porażenia i niedowłady wiotkie – Tadeusz Sz. Gaździk	468	
12.4.1.	Porażenie dziecięce, choroba Heinego–Medina (<i>poliomyelitis anterior acuta</i>)	468	

13. ZABURZENIA NERWOWE POCHODZENIA OBWODOWEGO	
– Tadeusz Sz. Gaździk	470
13.1. Zespół ciasnoty kanału nadgarstka (<i>syndroma canalis carpi</i>) ..	470
13.2. Zespół kanału Guyona (<i>syndroma canalis Guyoni</i>)	471
13.3. Zespół rowka nerwu łokciowego (<i>syndroma sulcus nervi ulnaris</i>)	471
13.4. Choroba Mortona (<i>morbus Mortonii</i>)	472
14. ZMIANY ZWYRODNIENIOWE STAWÓW, CHOROBA ZWYRODNIENIOWA, ZNIEKSZTAŁCAJĄCE ZAPALENIE STAWÓW (ARTHROSIS DEFORMANS, OSTEOARTHROSIS, ARTHRITIS DEFORMANS, OSTEOARTHRITIS) – Tadeusz Sz. Gaździk	473
14.1. Wiadomości ogólne	473
14.2. Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa i stawów międzykręgowych (<i>spondylosis et spondyloarthrosis</i>)	474
14.2.1. Choroba Baastrupa (<i>morbus Baastrupi</i>)	477
14.3. Zmiany zwyrodnieniowe stawu biodrowego (<i>coxarthrosis</i>)	477
14.3.1. Choroba Otto–Chrobaka (<i>protrusio acetabuli intrapelvica</i>)	480
14.3.2. Samoistna martwica głowy kości udowej u dorosłych (<i>necrosis idiopathica capitis femoris</i>)	480
14.4. Zmiany zwyrodnieniowe stawu kolanowego (<i>gonarthrosis</i>)	481
14.5. Zmiany zwyrodnieniowe stawu rzepkowo-udowego (<i>arthrosis art. patello-femoralis</i>)	484
14.6. Zmiany zwyrodnieniowe stawu ramiennego (<i>omarthrosis</i>)	484
14.7. Zmiany zwyrodnieniowe stawu łokciowego (<i>arthrosis cubiti</i>)	485
15. CHOROBY ŚCIĘGIEN, WIĘZADEŁ I TKANKI ŁĄCZNEJ	
– Tadeusz Sz. Gaździk	486
15.1. Przykurcz Dupuytrena (<i>contractura Dupuytreni</i>)	486
15.2. Zapalenie kaletki maziowej (<i>bursitis</i>)	487
15.3. Zmiany zwyrodnieniowe i odczynowo-zapalne pochewek ścięgniastych (<i>tendovaginitis</i>)	488
15.3.1. Zespół de Quervaina, choroba de Quervaina (<i>tendovaginitis stenans musculi abductoris longi et extensoris brevis pollicis</i>)	488
15.3.2. Palec przeskakujący, trzaskający, strzelający (<i>tendovaginitis stenans</i>)	488
15.4. Torbiel galaretowata (<i>ganglion</i>)	489
15.5. Ostroga piętowa (<i>calcar calcanei</i>)	489
15.6. Tenopatie	489
15.6.1. Entezopatia nadkłykcia bocznego kości ramiennej, łokieć tenisisty (<i>enthesopathia epicondyli lateralis humeri, epicondylitis radii</i>)	490

15.6.2.	Entezopatia nadkłykcia przyśrodkowego kości ramiennej, łokieć golfisty (<i>enthesopathia epicondyli medialis humeri</i>)	490
15.6.3.	Zapalenie okołostawowe kolana (<i>periartthritis genu, epicondylitis genu</i>)	491
15.6.4.	Zapalenie okołostawowe biodra (<i>periartthritis coxae</i>) ...	491
15.6.5.	Entezopatia ścięgna piętowego (<i>enthesopathia Achillis</i>) ...	491
15.7.	Zespół bolesnego barku (<i>periartthritis humeroscapularis, frozen shoulder</i>)	491
15.8.	Biodro trzaskające (<i>coxa saltans</i>)	493
15.9.	Trzaskająca łopata (<i>scapula stenosans</i>)	493
15.10.	Fibromialgia	493
16.	ZAPALENIA NARZĄDU RUCHU	495
16.1.	Nieswoiste zapalenia kości (<i>ostitis non specifica</i>) – Tadeusz Sz. Gaździk	495
16.1.1.	Postacie podostre zapaleń	498
16.2.	Zapalenie stawów (<i>arthritis</i>) – Tadeusz Sz. Gaździk	499
16.3.	Swoiste zapalenia kości i stawów	500
16.3.1.	Gruźlica kostno-stawowa – Tadeusz Sz. Gaździk	500
16.3.2.	Kiła kości (<i>syphilis ossinum</i>) – Tadeusz Sz. Gaździk ...	507
16.3.3.	Rzeżączkowe zapalenie stawów (<i>arthritis gonorrhoeica</i>) – Tadeusz Sz. Gaździk	508
16.3.4.	Bruceloza (<i>brucellosis</i>) – Tadeusz Sz. Gaździk	509
16.3.5.	Wirusowe zapalenia stawów – Tadeusz Sz. Gaździk ...	509
16.3.6.	Reumatoidalne zapalenie stawów (<i>polyarthritidis rheumatoidea</i>) – Paweł Małydk	510
16.3.7.	Młodzieńcze idiopatyczne zapalenie stawów (<i>polyarthritidis chronica juvenilis</i>) – Paweł Małydk	518
16.3.8.	Zesztywniające zapalenie stawów kręgosłupa (<i>spondyloarthritis ankylopoetica</i>) – Paweł Małydk	521
16.3.9.	Łuszczykowe zapalenie stawów (<i>arthritis psoriatica</i>) – Paweł Małydk	523
16.3.10.	Zapalenia stawów towarzyszące enteropatiom – Paweł Małydk	524
16.3.11.	Reaktywne zapalenia stawów – Paweł Małydk	525
16.3.12.	Zespół Reitera (<i>syndroma Reiteri</i>) – Paweł Małydk	528
16.3.13.	Dna moczanowa (<i>arthritis urica</i>) – Paweł Małydk	528
16.3.14.	Chondrokalcynoza (<i>chondrocalcinosis</i>) – Paweł Małydk ...	531
17.	NOWOTWORY NARZĄDU RUCHU – Tomasz Mazurkiewicz	532
17.1.	Część ogólna	532
17.2.	Nowotwory pierwotne złośliwe kości	545
17.2.1.	Mięsak kościopochodny (<i>sarcoma osteogenes, osteosarcoma</i>)	545

17.2.2.	Mięsak przykostny (<i>osteosarcoma juxtacaticale</i> , parosteal osteosarcoma)	547
17.2.3.	Mięsak chrzęstnopochozny, chrzęstniakomięsak (<i>chondrosarcoma</i>)	548
17.2.4.	Włókniakomięsak (<i>fibrosarcoma</i>)	549
17.2.5.	Mięsak Ewinga	550
17.2.6.	Szpiczak mnogi	551
17.3.	Przerzuty nowotworów do kości	552
17.4.	Nowotwory łagodne i zmiany guzopodobne kości	555
17.4.1.	Guz olbrzymiokomórkowy (<i>osteoclastoma</i> , gigant cell tumor)	555
17.4.2.	Chrzęstniak (<i>chondroma</i>)	556
17.4.3.	Wyrost kostnochrzęstny, kostniakochrzęstniak (<i>exostosis osteocartilaginea, osteochondroma</i>)	556
17.4.4.	Chrzęstniak zarodkowy niezłośliwy (<i>chondroblastoma</i> <i>benignum, chondroblastoma epiphyseale</i>), guz Codmana .	558
17.4.5.	Włókniak chrzęstnośluzowaty (<i>fibroma</i> <i>chondromyxoides, chondromyxofibroma</i>)	559
17.4.6.	Kostniak (<i>osteoma</i>)	560
17.4.7.	Kostniak kostnawy (<i>osteoid osteoma</i>)	560
17.4.8.	Kostniak zarodkowy (<i>osteoblastoma benignum</i>)	561
17.4.9.	Naczyniak (<i>hemangioma</i>)	561
17.4.10.	Włókniak (<i>fibroma</i>), włókniak niekostniejący (<i>fibroma</i> <i>non ossificans</i>), włóknisty ubytek (<i>defectus fibrosus</i>)	562
17.4.11.	Dysplazja włóknista (<i>dysplasia fibrosa</i>), uogólnione torbielowato-włókniste zwyrodnienie kośćca, zespół Albrighta	563
17.5.	Zmiany guzopodobne kości	564
17.5.1.	Torbiel samotna kości (<i>cystis ossis solitaria</i>)	564
17.5.2.	Torbiel tętniakowata kości (<i>cystis aneurysmatica ossis</i>) ...	565
17.5.3.	Ziarniniak kwasochłonny (<i>granuloma eozynophilicum</i>)	567
17.5.4.	Dystrofia kości przytarczyczkowa, guz brunatny spowodowany nadczynnością przytarczyc (<i>osteodystrofia</i> <i>parathyroidea, osteodystrofia fibrosa cystica generalisata</i>)	568
17.6.	Nowotwory tkanek miękkich	569
17.6.1.	Maziówczak złośliwy (<i>sarcoma synovialis</i>)	569
17.6.2.	Tłuszczakomięsak (<i>liposarcoma</i>)	570
17.6.3.	Złośliwy mięsak histiocytarny włóknisty (<i>fibrohistiocytoma malignum</i>)	571
17.6.4.	Mięsak prążkowokomórkowy (<i>rhabdomyosarcoma</i>)	571
17.6.5.	Tłuszczak (<i>lipoma</i>)	572
17.6.6.	Barwnikowe kosmkowo-guzkowe zapalenie błony maziowej, kaletki oraz pochewek ścięgien (<i>synovitis</i> <i>bursitis et tenosynovitis villonodularis pigmentosa</i>)	572
17.6.7.	Nerwiakowłókniakowatość (<i>neurofibromatosis</i> , choroba Recklinghausena)	572

18. INNE CHOROBY NARZĄDU RUCHU	574
18.1. Młodzieńcze złuszczenie głowy kości udowej (<i>epiphyseolysis capitis femoris</i>) – Tadeusz Sz. Gaździk	574
18.2. Piszczel szpotawa, choroba Blounta (<i>morbus Blount</i>) – Tadeusz Sz. Gaździk	577
18.3. Kręgoszczelina (<i>spondylolysis</i>) i kręgozmyk (<i>spondylolisthesis</i>) – Andrzej Wall	578
18.4. Stenoza kanału kręgowego (<i>stenosis canalis vertebralis</i>) – Andrzej Wall	582
18.5. Zespoły bólowe kręgosłupa lędźwiowo-krzyżowego – Andrzej Wall, Mirosław Kulej	584
18.6. Zespoły bólowe kręgosłupa szyjnego – Szymon Dragan	589
18.7. Algodystroficzne zespoły odruchowo-współczulne – Tadeusz Sz. Gaździk	595
18.8. Choroby układowe narządu ruchu – Janusz Popko	596
18.9. Achondroplazja (<i>chondrodystrophia foetalis, achondroplasia</i>) – Janusz Popko	597
18.10. Wrodzona łamliwość kości (<i>fragilitas ossium congenita, osteogenesis imperfecta</i>) – Janusz Popko	601
18.11. Choroba Pageta (<i>osteitis deformans, morbus Paget</i>) – Edward Czerwiński, Tomasz Chrzanowski	603
18.12. Osteoporoza – Edward Czerwiński, Tomasz Chrzanowski, Maria Czerwińska	606
18.12.1. Wprowadzenie	606
18.12.2. Podział	607
18.13. Osteomalacja – Edward Czerwiński, Przemysław Borowy	614
18.13.1. Patomechanizm osteomalacji	614
18.14. Choroby zawodowe narządu ruchu – Tadeusz Sz. Gaździk	619
18.15. Patologie kości towarzyszące chorobom narządów wewnętrznych – Beata Łacka-Gaździk	621
19. AMPUTACJE I PROTEZOWANIE	628
19.1. Amputacje – Marek Bożek	628
19.1.1. Definicja	628
19.1.2. Zapadalność	628
19.1.3. Wskazania	629
19.1.4. Wiek a wskazania do amputacji	630
19.1.5. Rodzaje amputacji	630
19.2. Podstawy zaopatrzenia protetycznego z elementami ortotyki – Tomasz Bielecki	634
19.2.1. Protezy kończyn górnych	635
19.2.2. Protezy kończyn dolnych	638
SKOROWIDZ	I